

Telegraful Român

Organ național-biser

Onor. Procuratura regească

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Martia și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Nr. 7464 Pres.

CIRCULARĂ

cătră iubitul cler și popor din arhidieceza noastră ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu

Nu de mult am prăznuit, toți fii credincioși ai sfintei noastre biserici, amintirea în veci binecuvântată a fericitului în Domnul arhiepiscop și mitropolit Andrei Șaguna. Este încă vie în mintea tuturor icoana înălțătoarelor serbări cari s'au desfășurat cu acel prilej aici în Sibiu și în parohia noastră Rășinari, în prezența Auguștilor noștri Suverani, aproape a întregii noastre Dinastii, a înalților ierarhi, a membrilor onor. guvern, precum și a unei mari mulțimi de preoți și popor din toate unghiurile iubitei noastre patrii.

De data aceasta Vă pun la inimă datoria ce o avem de a ne aduce aminte cu recunoștință de viața și faptele unui alt mare bărbat al bisericii și neamului nostru.

În ziua de 17/30 Septembrie a. c. se împlinesc o sută de ani dela moartea marelui Dascăl Gheorghe Lazăr, care a fost născut din părinți țărani în parohia noastră Avrig și după ce și-a întărit sufletul prin învățatură de carte și prin iubire de neam, dela postul de profesor al Seminarului nostru teologic din Sibiu a trecut Carpații și s'a așezat la București. Din școala românească ce a deschis-o aici, prin avântul fără seamăn al sufletului său și prin luminile minții sale ce le-a răspândit pretutindeni, a trezit dragostea de limbă și de cartea românească și a întărit încrederea în viitorul neamului nostru.

Cuvine-se deci, să ne aducem aminte de acest mare și luminat binefăcător al neamului, care prin munca și jertfa sa roditoare a deschis drum larg pentru sosirea zilelor de astăzi.

Drept aceea la împlinirea alor o sută de ani ne vom aduna la mormântul său din parohia noastră Avrig, ca să-i aducem prinos de mulțumită și recunoștință pentru tot binele ce ni l-a făcut. Este de dorit ca la serbările acelei zile să participe, mai ales din împrejurimile Avrigului, un număr cât mai mare de preoți și poporeni.

Pentruca amintirea acelei zile să fie de folos sufletesc pentru toți fii bisericii noastre, dispunem următoarele:

1. Duminecă, în 17/30 Septembrie a. c., după sfânta Liturgie, preoții noștri vor face parastas pentru odihna sufletului Marelui Dascăl Gheorghe Lazăr, talmăcind totodată poporului, în cuvântări potrivite, viața și faptele lui.

În parohiile ai căror preoți vor participa în ziua amintită la serbările din

Avrig, parastasul și cuvântarea le vor ține în Dumineca următoare.

2. Învățătorii școalelor noastre confesionale vor aranja în aceeași zi, în înțelegere cu preoții, câte o serbare școlară cu participarea poporului.

Prăznuind cu vrednicie amintirea marelui apostol al luminei Gheorghe Lazăr, să ne încălzim sufletele la focul iubirei de limbă, lege și țară, care arde în inima lui.

Impărtășindu-Vă arhiereasca noastră binecuvântare rămân

Sibiu, la 1/14 Septembrie 1923

al vostru al tuturor de tot binele voitor:

Dr. Nicolae Bălan,

arhiepiscop și mitropolit.

Inceputul anului școlar

Cu 1 Septembrie se face începutul anului școlar. Tot cu 2 Septembrie facem și începutul anului bisericesc. Binecuvântată coincidență, căci la noi în biserică românească acest fericit început a însemnat o conlucrare armonică pentru binele poporului. Biserica și școala s'a simțit totdeauna una și nedespărțită, când a fost vorba de binele poporului. Așa ne-am trezit noi generația de azi, ne-am trezit cu biserică noastră, cu școala noastră legată de biserică, și amândouă în slujba, în serviciul poporului.

Știam încă din vară, dela sărbătoarea apostolilor Petru și Pavel, când făceam încheierea anului școlar, știam, că vacanța de vară este timpul în care puneam la cale gătirea școalei pentru anul școlar viitor.

În vacanța de vară făceam la școală reparaturile cuviincioase, în vacanța de vară luam măsurile cuvenite pentru întregirea postului de învățător, când acesta era vacant, pentru procurarea lemnului pe sama școalei și așezarea lor în curtea școalei, pentru procurarea cărților de școală pe seama elevilor săraci, lipsiți de mijloace, ca cu începutul lunii Septembrie să fie în bună rânduială la locul lor.

Așa așteptam începerea anului școlar. Știam că școala este a bisericii, știam că sântem avizați la puterile noastre, și ca popor de ordine, toate le făceam la timpul seu sub îngrijirea bisericii.

Diregătoriile lumești nu erau de neamul nostru, nu erau de legea noastră, nu aveau în vedere numai binele și înaintarea poporului nostru, de aceea toate le îngrijea comitetul parohial, ca comitet școlar în înțelesul legilor de atunci.

Protopopii noștri ca directori distric-tuali de școale aveau datorința, de a con-

trola cele făcute în singuraticile comune bisericești, și controlul era foarte sever.

Respunderea pentru corecta executare a datorințelor comitetului parohial pentru punerea școalei în bună rânduială în cursul verii, ca la 1 Septembrie să se poată începe și continua instrucția neconturbat de nici un incident, o avea preotul, ca organul de inițiativă și de conducere în comună și în cele ale școalei. Lucrul acesta era bine cunoscut, era infiltrat în conștiința preoțimii noastre, și din motivul acesta toate mergeau bine. În școalele noastre era viață normală, căci toți cei puși în serviciul ei erau pătrunși de importanța școalei confesionale.

Ordinea aceasta, disciplina aceasta, duhul acesta dătător de viață s'a introdus încă din era fericitului Șaguna. În duhul acesta au trăit părinții noștri, în duhul acesta au lucrat părinții noștri, și acest sănătos curent ne-a rămas nouă moștenire.

Așa ne-am pomenit noi, așa am fost crescuți noi în vechea Ungarie, și așa am lucrat noi pentru binele școalei noastre, pentru conservarea școalei noastre.

Era o lucrare bine concepută, o lucrare bine organizată, o lucrare, care a intrat în cursul anilor în sângele nostru, și care a dat binecuvântate roade.

Organizați astfel sub conducerea bisericii pentru promovarea binelui școalei noastre, pentru înaintarea poporului nostru prin școala confesională, am putut rezista tuturor încercărilor de a ne slăbi în cele culturale.

În înțelesul sfintei Evanghelii am dat Cesarului ce este al Cesarului, și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.

Ne-am grupat în jurul bisericii noastre românești, am pus îngrijirea cuvenită pentru bunăstarea școalelor noastre și am înaintat în cele bune, în cele plăcute și lui Dumnezeu și oamenilor.

Sântem la începutul anului școlar, și ne dăm seama cum stăm cu școalele noastre, precum ne-am dat totdeauna de când sântem chemați a îndruma viața sufletească a poporului nostru.

Ne aducem aminte de zilele noastre, de necazurile noastre în era ungurească, de disciplina ce domnia în școalele noastre, de dragostea cu care se lucra în parohii, căci ele sânt temelia, — de dragostea cu care se lucra în parohiile noastre și de darul cu care ne-a binecuvântat bunul Dumnezeu.

Concordia res parvae crescunt, ziceau străbunii noștri în classica limbă a lor. Cu înțelegere bună, din nimica din începuturi mici, am ajuns la lucruri mari.

În era de persecuțiuni naționale, în era asupririlor ungurești, ne-am grupat sub conducerea preoțimii noastre și am susținut cu cinste stindardul școalei noastre confesionale.

Vorba sfintei scripturi: dacă doi sau trei se vor înțelege în numele meu, ori ce vor cere, va fi lor dela Tatăl din ceruri.

În zilele acele de asupriri ne-am pus cu puteri unite pentru a întări școala noastră confesională. Și bunul Dumnezeu a a fost cu noi. În comunele noastre am ridicat școale, școale de model și ca edificii și ca organizare, și ca corp didactic.

În școalele acestea am introdus duh de viață dătător, am introdus disciplină.

Și era mândria noastră situația creată școalei noastre.

Contemplăm școala noastră din mărginime. Ce viață era în trecut în școalele noastre, ce disciplină domnia în școalele noastre, ce fală era a avea asemenea școale de model în zilele de grele asupriri.

Ne gândim la școala din Poiana Sibiului, ne gândim la școala din Rășinari, ne gândim la școala din Săliște, ne gândim la școala din Satulung, din Săcelele Brașovului, ne gândim la școala centrală din Bran, ne gândim la școala din Zernești, și la multe alte școale, cari erau fala bisericii, fala neamului nostru și ca edificiu, și ca disciplină, și ca educațiune, mai ales ca institut de educațiune.

Erau fortărețe, de cari se izbeau valurile vrășmașe, începând dela era Trefort până la era Apponyi cu Zona culturală. Erau fortărețe din cari ne apăram cu succes și era o fală a privi la aceste școale.

Era viață în școalele acestea. Erau crescute în duhul marelui mitropolit Șaguna care a contemplat cu al său geniu școalele noastre, care le-a întemeiat, care le-a organizat și le-a dat viață.

Școalele acestea se începeau în 1 Septembrie. Incepeam anul bisericesc, începeam anul școlar, și noi ne îngrijeam de școalele noastre.

În vacanțele de vară luam toate măsurile potrivite, ca la 1 Septembrie școala să se poată începe și să funcționeze neconturbat.

Așa era viața în școalele noastre, cari erau școalele poporului sub conducerea bisericii.

Așa ne-am trezit noi, așa am lucrat noi până acum, și a fost viață în școalele noastre.

Mintea europeanului cea de pe urmă..

de Horia Petra-Petrescu

În sfârșit parcă tot vrea să se lumineze cerul întunecat! Fulgerele amenințătoare, cari s'au arătat pe orizontul european, zângăniturile de armă fascistă, avalanșa de hârtie-monedă din Germania, mormanele gigantice, Himalaiele, de morți de foame din Rusia sovietică, cutremurele de pământ din Japonia — toate acestea par a avea darul de a scutura din somnolența punibilă pe europeanul zilelor noastre.

«Școală omule, nu dormita!», îl avertizează conștiința celor mai buni din toate țările, și pe lângă tot veninul, care încă mai clocotește în privirile cutărilor pescuitori în turbare, a cutărilor aventurieri politici — grozăvile războiului de-abia trecut apar ca nește spectri omenirii însângerate, statelor înglodate în datorii până 'n gât și întrebarea, care ar trebui să fie întrebarea întrebărilor, se pune cu toată hotărârea: Mai vreți alți orfani de război? Mai vreți alte văduve cernite? Nu vă sânt destui schillozi și ciungăriții invalizi?

Un spirit binecuvântat adună pe toți la masa verde a «Societății Națiunilor» și — orcât ar fi luată în bătaie de joc această instituție, orcât ar fi ea de ponegrită de adeptii lui Bernhardi — rațiunea omenească parcă tot încearcă o soluție pacinică a antagonismelor, câtă vreme nu este prea târziu pentru toți...

Dacă Loucheur, reprezentantul Franței la reparațiile din ținuturile devastate, declară unui ziarist american (în Oct. 1922): «câtă vreme națiunile își vor menține, fiecare, punctul ei de vedere, egoist, va rămânea lumea scufundată în haos» (v. «Le Temps», 8 Oct.) și dacă ministrul regiunilor libere, Reibel, vorbea de «îngrozi-toarea vijeliei» din care au ieșit popoarele «încă buimăcite», încât «națiuni și cetățeni se caută, pe dibuite, în noapte», — dacă tipetul de durere și de avertisment: «Alternativa este pusă între violență și între înțelegerea viitoare a popoarelor, între creșterea indefinită a armamentelor și soc. națiunilor» (e pus de fostul preș., al consiliului de miniștri din Franța, di Painlevé (v. «Le Temps» din 12 Dec. 1922), fiindcă e vorba «să se cruțe omenirea de nouă hetacombe» (di Poincaré, «Le Temps», 9 Oct. 1922), fiindcă, dacă nu se împacă statele «înlocuiești războiul german cu un conflict general cu ruinele inevitabile pentru întreaga lume» (di Clemenceau — Sept. 1920) — vine acum președintele republicii

franceze, cu același simț de responsabilitate și declară, într-o scrisoare deschisă, ambasadorului britanic, marchizului de Crewe: «Franța nu meditează ca să ruineze pe vecina sa din Est... Știe foarte bine (Franța) că prăbușirea unei mari națiuni ca Germania ar avea repercusiuni mari în întreaga Europă». Într-alt loc al scrisorii declară di Poincaré: «Trebuie să sperăm că, în cadrele unei înțelegeri comune între aliați și Germania, se va găsi o cale, care să poată reconcilia pretensiunile justificate ale statelor creditoare cu menținerea posibilităților de dezvoltare ale debitorului». Teză, care ne interesează pe noi deaproape.

Interdependența economică-socială e subliniată cu toată hotărârea, precum e accentuată, din nou, dorința Franței de a nu sta în ținutul Ruhr mai mult decât numai până ce datoriile vor fi plătite. («O repetăm că n'avem nici o dorință de a rămânea în Ruhr și că n'avem nici ținte politice, nici ținte anexioniste».)

«Iată-ne pe calea înțelepciunii!» exclamă di Herriot, unul din șefii politici francezi, comentând scrisoarea, și mai adăogă, după ce amintește «infernala chestiune a reparațiilor»: «Nici odată n'a fost tonul dlui Poincaré atât de conciliant» (di Herriot e cunoscutul primar al Lyonului, amicul României, trimis în timpul din urmă în Rusia, ca să negocieze, și care se caracterizează pe sine astfel: «democrat patriot, dar pacifist» — v. «Gazette de Prague» 8 Septembrie 1923).

«Calea înțelepciunii» vrea să zică în ziua de astăzi: convingerea neștrămutată că se pot aplana conflictele și altfel, între state și popoare, de cât dându-ți la mir. Rațiunea trebuie să ajungă și ea la suprafață după ce ne-a învățat așa de grozav războiul recent ce va să zică fiara din om. «Calea înțelepciunii» vrea să însemneze că popoarele europene și din America, cel puțin deocamdată ele, pot să raționeze, că e cu cale să apeleze la o soc. a naț. că trebuie să recunoască un deciz al conferenței ambasadorilor al tribunalului dela Haga — fiindcă altfel... vine potopul, care ne va curăța pe toți, cu gazele asfixiante, cu tankurile gigante, cu aeroplanele invizibile, conduse de pe pământ, fără de aviator, cu nebunia omenească, stărnită la paroxism.

În fața grozavelor perspective ale unui viitor război, când nu va mai fi «omul» numai «omului lup», ci hienă, fără de pic de milă, se îngrozește chiar și cel mai încrezut belicist, chiar și Mussolini — energicul să fie, tot se dă împăcat cu gândul că o colaborare spre binele comun e mai preferabilă unor pustiiri similare cu prăpădul vulcanilor din Japonia.

De aceea cei adunați acum la Geneva pricep gravitatea momentului și caută singura soluție ducătoare la salvare a ce mai este de salvat: compromisul conciliant, spre binele comun.

Nobel, înființatorul premiului cunoscut în toată lumea, pentru pregătirea păcii, scria con-

FOISOARA

O carte bună: Datorii uitate

de Jean Bart (Eugeniu P. Botez).

Să nu creadă cetitorul, care n'a citit vreodată ceva de Jean Bart, că are de a face cu un snob, care și-a aninat un Jean, ca să-ți scoată ochii cu franțuzismul acesta. Jean Bart a fost un erou marinar francez, care se bucură și azi de un mare renume în viața marinarilor — ear di Eugeniu P. Botez este unul din cei mai de seamă ofițeri ai marinei române, astăzi directorul general al asistenței sociale din ministerul sănătății publice.

În 1900 scria «Noua Revistă Română» despre «iubirea *tolstolândă*» a tinărului ofițer de marină față de țărânul român, din prilejul unui chestionar referitor la psihologia poporului românesc. Pe atunci era di Eugeniu P. Botez de 25 de ani! Un an mai târziu a tipărit volumul său de «Schite marine și militare»: «*Jurnal de Bord*», cari — dacă nu ne relevau pe un scriitor de prima calitate, ca pe un Pierre Loti, totuși, ne arătau pe un tinăr novelist cu un remarcabil spirit de observație. Di Botez a urcat, treaptă de treaptă, gradele militare-marine — a fost câtăva vreme și un reprezentant al comisiei dunărene — dar dragostea de literatură românească nu l-a părăsit — dovadă și volumul acesta din editura «Vieții românești» (Iasi, 1921, 12 lei),

precum și colaborarea sa recentă la susnumita revistă.

Academia Română a aflat de bine să premieze volumul acesta de novele și schițe, și n'a greșit, fiindcă celce le va citi le va părăsi cu convingerea că a stat câteva ore în tovărășia unui suflet delicat, a unui om de inimă, cu mult bun-simț, stilist remarcabil, — «om», mai cu seamă astăzi, când este atâta trebuință de «oameni».

În 1900 răspundea di Botez chestionarului, despre caracteristicile românului: soldatul român — rezistent, cu energia de fier, veșnic glumeț și ironic, flămând și degerat, «un cuvânt, care să-i meargă la inimă, spus de șef, e de ajuns», ca să-l încălzească și cerea să cunoști adâncul sufletului țărânului român, adăogând... «sânt așa de puțini acei cari îl cunosc!»

Între ceice își dau osteneala să-l cunoască e Jean Bart. În «Datorii uitate», novela cea mai lungă din volum, ne descrie sbuciumul sufletesc al unui profesor desrădăcinat din mediul său sătesc, într'un orașel dunărean. Profesorul afiă pe câțiva consăteni ajunși la aman, în orașelul său: promițându-li se pământ în Dobrogea au emigrat, dar acolo, purtați de nas de autoritățile superficiale, au fost siliți să se întoarcă fără o lăscăie înapoi. Ca un fel de recompensă pentru uitarea, căreia se dase profesorul față de consăteni, aleargă acum dela Ana la Caiafa, ca să capete cel puțin bilet de liber parcurs pentru oamenii lăsați pe drumuri. Ironia sorții nu cunoaște margini: pretutindeni i se răspunde ironic, în doi peri, pretutindeni e cupțuit cu

vorbe, vorbe, vorbe, până când prefectul și primarul și polițaiul și ceilalți, cari îl refuzaseră, iau parte la un «splendid bal», cu «lupta amuzantă cu confetti și serpentine», cu «Regina Balului», în scop filantropic!

Câtă vreme profesorul lansează o listă de subscripție pentru ajutorul celor trei familii de veterani, cari *mor de foame* în portul nostru, zeflemisit și batjocorit chiar pentru *umanitarismul* ăsta al dascălilor *idealiști* — rășfoiește o carte de a lui Tolstoi: «*Desmeteciți-vă*» — și simțеști printre rândurile acestea cum se strâng și degetele scriitorului român pumn, rugându-se: Desmeteciți-vă! Lista nu are rezultatul dorit — oamenii sânt siliți să scribure în frig, afară, ca vai de ei — dar profesorul nu descurajează, ci se atinge de... libretul cassei de economii al copilului său, ca să se împrumute dela el până la zi 'ntăi, când va primi leafa de profesor.

După cum vedem avem de a face cu un scriitor, care ne prezintă pe nește revoltați împotriva nedreptăților sociale, bunăoară ca Brătescu, Voinești și Alex. Vlahuță la noi. Nu ne-am fi mirat să fi văzut iscălitura acestor doi scriitori sub bucata aceasta. Singura deosebire ar putea-o descoperi cetitorul în descrierea portului, cu termeni tehnici marini și, la Br. Voinești, o concisiune mai mare în felul de tratare.

Urmează două schițe, cari nu trag atât de greu în cumpănă, dar sânt niște descrieri pline de vioiciune: «*În cușca leului*» vrea să bea o țuică căpitanul Hâncu, ca să fie vrednic de a săruta pe amândoi ochi pe poloneza de la cassa cir-

tesei B. de Suttner în 1893: «Vreau să dispun de o parte a averii mele, stabilind un premiu, care să se distribue tot la 5 ani (să zicem de 6 ori, fiindcă dacă în 30 de ani n'au reușit oamenii să reformeze sistemul actual, vor recădea fatal, în barbarie)». Voia să ajungă Europa ca să «forțezi chiar și statul cel mai certăreț să recurgă la un tribunal sau să se țină liniștit».

Sântem tocmai 30 de ani dela profetia lui Nobel. Vrem colaborarea spre înflorirea Europei sau vrem barbaria? Aut-aut!

...Dumineca, după predica de pe amvon, când ies poporeni satelor să asculte ce spune primăria, în preajma bisericii, sau chiar și în decursul slujbei, va fi foarte cu cale ca preotul sau alții să recapituleze ideile de mai sus și să se roage: «Dă-le minte, Doamne, oamenilor, dă-le minte, să scape de prăpăd!»

Conferințele preoțești cercuale din Valea Jiului

În nici o parte a mitropoliei noastre nu se recere atâta muncă pastorală și atâta tresvie din partea preoțimii, ca și în Valea Jiului, unde credincioșii nu sânt cu aceleaș datine și aproape acelaș mers al gândurilor, ca și în parohiile compacte, unde datine și concepții să moștensec dela părinți la fii. În Valea Jiului nici nu se poate vorbi de o atare continuitate. Credincioșii bisericii noastre să formează din persoane venite aproape din toate unghiurile țării ca muncitori la minele de cărbuni și exploatare de lemne, și sânt în continuu contact cu oamenii de diferite confesiuni și secte. La toate acestea secundează încă curentele socialiste, comuniste etc., cari în mare parte sânt dușmănoase bisericii. Nici într-o altă parte diferitele secte nu își au reprezentanți ca și în Valea Jiului.

Conștie de aceste împrejurări, preoțimea din Valea Jiului caută toate ocaziunile pentru a veni în contact cu acești muncitori spre a-i ridica la viața morală, culturală, necesară.

Conferințele cercuale pastorale sânt ținute cu demnitate și cu toată conștientă, deși fiecare preot este reclamat în tot momentul de datoria sa.

Prima conferință s'a ținut în parohia Petroșeni cu mare asistență de popor făcându-se totodată și stropirea cu apă sfințită a bisericii, care a fost frumos renovată.

Servindu-se sfta liturghie în sobor, predica a fost rostită de p. Emilian Șinca din Aninoasa despre datoriile creștinului față de Dumnezeu, biserică și de aproapele.

A II-a conferință în parohia nou înființată Petrița Regele Ferdinand cu o frumoasă predică de către p. Sebastian Rusan din Vulcan despre statornicia în credință.

A III-a conferință s'a ținut în parohia Lupeni împreună cu sfințirea și punerea pietrii fun-

cului, poreclită «Tigresa» — și își și duce planul în îndeplinire. «Bădița Gălcă», care se avusese bine cu un turc în timp de pace, îi face, vânt când îl vede prizonier rebegit, în războiul din 1877/8, dându-i sfatul să se prefacă mort de oboseală, în mijlocul drumului. Turcul îi mulțumește: «Bre Gălcă!, Om bun!... la tine!... vede sus Alah!». O schiță verosimilă, bine prinsă.

Cea din urmă bucată este poate cea mai reușită, ca analiză sufletească. O novelă, sentimentală dacă vreți, dar de o sentimentalitate atât de nobilă! «După douăzeci de ani» are ceva din parfumul novelor lui Turgheniev și Geta, femeia măritată cu un inginer mai bătrân și cartofor, «femeia sfântă» din portul C., eroina, care este eroină, fiindcă izbucnește în lacrimi și fuge când eroul îi strânge mâinile și îl le apasă pe buze și pe ochi, pățimaș — Geta aceasta este antipoda tuturor eroinelor lascive, la modă în zilele noastre. Cât de departe este atmosfera bolnavă, descrisă de un Claude Farrère (Civilizații!), spre deliciul unui public de senzații bolnăvicioase! Novela dlui Botez o ții minte și o recitești cu plăcere, căci îți oferă, atât ca formă, cât și ca fond, ceva sănătos și trainic.

O carte, care va fi bine să împodobească bibliotecile noastre, nu numai pentru ochii lumii, ci și pentru ochii și inima sufletului omenesc bolnav de astăzi.

H. P. P.

damentale a nou edificândei biserici, care promite a fi una dintre cele mai mărețe și frumoase biserici ale arhiececei noastre ca stil, formă și mărimă.

La această conferință a luat parte și părintele protopop tractual Dr. Cornel Popescu.

În fața alor sute de oameni — și de alte confesiuni — a rostit p. Ioan Duma din Petroșeni, o educatoare predică de cuprins moral-național cu mult entuziasm. Părintele protopop a rostit o frumoasă vorbire arătând istoricul cu date ale acestei parohii. Serviciul a fost impunător, dându-se răspunsurile liturgice de către preoți în cor.

A IV-a conferință s'a ținut în parohia Vulcan.

Această conferință și slujire în sobor a fost unică în felul său prin împrejurarea, că cu aceasta ocaziune s'a încreștinat, primind taina sft. Botez nu mohamedan Osman Lehici luând în botez numele de Iacob la propria sa dorință. La liturgie a vorbit p. E. Șinca despre credința bisericii noastre ortodoxe în legătură cu evangheliile zilei.

Înrăurirea, ce a avut o această conferință prin actele ei asupra celor prezenți să învederează din cuvintele unui cantor bătrân care își zicea «Părinte ziua de azi a fost cea mai bună școală pentru poporul nostru din Valea Jiului, avem preoți vrednici aici, și acuma pot să mor liniștit, că nu mi-e teamă, că rățăciții acestia (pocăiții) vor putea cutropi credința și biserica noastră ortodoxă».

Celelalte conferințe pastorale urmează a se ține conform programului statorit.

Cu aceste ocazii s'au săvârșit diferite servicii credincioșilor întreținându-se preoții cu credincioșii și luminându-i asupra diferitelor chestiuni.

La fine s'au ținut conferințele intime preoțești discutându-se asupra mersului și a diferitelor probleme, ce obvin în viața pastorală dresându-se proces verbal în toată regula.

În aceasta vale a Jiului — deși cel mai periculos mediu — biserica noastră ia un avânt îmbucurător jertfindu-se multe milioane pentru biserici.

Aceasta se va putea constata și atunci când credincioșii din Valea Jiului vor avea fericirea a avea în mijlocul lor pe înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Mitropolit.

Pr. E. Șinca

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută la finea sfintei liturghii a ținut o frumoasă predică prof. seminarial I. Beleuță.

Câte ziare și reviste apar în România. A apărut Nr. 12—16 din prețioasa publicație «Bulletinul cărții» (Tip. Cultura Națională), în care se publică lista completă a tot ce apare în România, date bibliografice de valoare, reproduceri din cărțile recente, notițe privitoare la viața intelectuală. Așa d. e. publică B. c. o statistică interesantă despre ziarele câte au apărut în decursul a. 1922 în România. Din cele 657 ziare au fost 471 în românește și 186 în alte 12 limbi. În Regat au apărut 362, în Ardeal 237, în Basarabia 35, în Bucovina 23. Din 48 ziare ale Clujului au fost 26 minoritare, din cele 40 ale Timișoarei 13 românești. Reviste au fost 92, din cari 69 românești, 15 ungurești, 6 germane, 1 italiană și 1 ucraineană.

O revistă europeană este „Arhiva pentru știință și reforma socială”, organul institutului social-român, din București. Cine vrea să aprofundeze problemele sociale din ziua de astăzi nu va putea trece fără de a consulta această bine redactată revistă. Așa d. e. publică nr. 6 (anul al IV-lea), apărut acum: un studiu statistic despre problema minorităților noastre — ungurii și săcuii din România (de dl Vasile Stoica) — considerații asupra conflictului universitar (numerus clausus) de rectorul univers. din Cluj, dl Dr. Iacobovici, — articole despre reforma învățământului, de prof. univ. G. G. Antonescu și Dr. Șt. Zeletin ș. a. Recenzii multe — bibliografii. Directorul «Arhivei» e prof. univ. D. Gusti. Abonament anual 150 lei. Adm. «Centrala Cărții», Calea Griviței 81, București. O recomandăm cu insistență intelectualilor noștri.

Invitare. Societatea meseriașilor români din Agnita și jur invită la festivitatea inaugurării societății și sfințirea drapelului ce se aranjează Duminecă în 23 Sept. n. c. în Agnita. Programul: Sfințirea drapelului după finea sf. liturghii. Țintuirea cuiele în drapel. La ora 1 p. m. masă comună în Hotel comunal. La ora 7½ **Concert** cu declamări și soluri dat de corul bărbătesc al Reuniunii meseriașilor români din Sibiu, sub conducerea dlui Ioan Stancu, în sala Hotelului comunal. După concert urmează dans.

O veste bună. Din Cluj vine știrea că orașul a hotărât să cenzureze de aici înainte filmele cinematografele. Se indică chiar și comisia: prof. Candrea, directorul ministerului de instrucție publică, prof. univ. Ghidionescu și prefectul poliției Popovici. Aplaudăm din toată inima. Cine urmărește filmele cari rulează în cinematografele noastre de multe ori trebuie să clatine din cap și să se întrebe: Ce fel de nutremânt dăm noi copiilor și masselor poporului dela oraș? Priviți numai la fotografiile — scene din diferite filme — expuse pe la vitrinele prăvăliilor. Unele sânt adevărate atentate la pudoare, altele chemări, glasuri de sirenă spre o viață desfrănată sau criminală. Ce să se știe face în mijlocul atâtor filme ucigătoare de nervi și de morală — cele câteva filme într'adevăr remarcabile? — Și încă o mică obiecțiune: ați citit imposibilele afișe ale cinematografelelor sibiene? O limbă românească vrednică de deplâns. O mică întrebare: nu s'ar putea și în orașul Sibiu controla mai riguros filmele și nu s'ar putea da o redac-tare mai românească afișelor? Ar fi spre binele tuturor.

Inelele de logodnă pentru Japonia. O frumoasă faptă a săvârșit zilele trecute un anonim în Cehoslovacia. Faptă vrednică de a fi comentată de pe amvon. Se știe grozavul cutremur de pământ, care a bătuit în înfloritoarea Japonie. În decurs de câteva zile a înghițit pământul sute de mii de case, sute de mii de oameni, lăsând pe drumuri o populație întreagă. La legația japoneză din Praga a sosit un mic pachetel, întovărit de câteva rânduri. Rândurile erau subscrise, dar cu o scrisoare indescifrabilă. Eată ce spunea trimițătorul: «Drept dovadă a recunoștinței mele pentru ospitalitatea de care m'am bucurat, ca legionar cehoslovac în Japonia, și ca recompensă neînsemnată pentru binefacerile acordate mie, trimit pentru alinarea mizeriei născute acum în această țară inelele noastre de aur de logodnă». Ce frumos semn de recunoștință! Să trimiți inelul tău de aur, de logodnă, ca să arăți inima ta de aur, într-o vreme când aurul este doar marfă de samsarlaci!

O scrisoare a președintelui Republicii cehoslovace Masaryk, adresată congresiștilor dela congresul internațional al profesorilor de școale medii (Praga, Sept.), a stârnit aplauze unanime la cei mai bine de 100 de reprezentanți. Filosoful și omul Masaryk se îndreaptă spre intelectualii din lumea întreagă și decretează: «Chiar și gândirea numai este o muncă». Grea și semnificativă vorbă în zilele noastre de sbucium sufletesc pentru cei ce își mai dau osteneala să cugete! Președ. Masaryk a salutată mai apoi cu bucurie tendința de a internaționaliza rațional învățământul în școlile medii. Tot atât de aplaudate au fost cuvintele reprezentantului francez al învățământului, dl Berthot, care a rugat, nu numai pe profesori, ci și pe toți intelectualii din toate țările, să treacă peste toate primejdiiile cari ne despart deolaltă și să se alieze, ca să putem însemna ceva în lupta pentru asigurarea unei adevărate păci. — Vorbe 'n vânt?

«Lira Libertății», în editura Librăria A. Auspitz, Lugoj, colecție de cântece întregite cu: imnuri, marșuri, doine, hore, cântece populare, școlare și naționale, culese de: N. Jugănariu. Preț 16 Lei.

Clopotele! Dintr-o scrisoare (1923): «...În 1921 s'a luat o hotărâre cu membrii comitetului ca să ne cumpărăm clopote, fiind biserica total lipsită de clopote... În... ne trezim în comună cu 6 clopote, toate în mărime de 1700 Kg., cu 60 lei Kg... durere, toate clopotele în timp de 6 săptămâni s'au spart (crepat)... s'au trimis de nou la... să se toarne... Voiau bieții oameni să-și audă clopotele bisericii din sat, văduvitate de ele în decursul războiului, și s'au ales cu hârburi!...Și citești în rev. «Analele» cum descrie unul clopotele vizitate în clopotnița bisericii-catedrale din Malines (Belgia). Locuitorii orașului sânt mândri pe clopotele lor! Clopotarul e tot odată un mare meșter muzicant, încât lasă să

se joace sunetele clopotelor ca nește ingeri, cari se îngână și silește pe cetățeni să mai ridice capul spre cer și să se gândească la nimicnicia omenească. Sânt clopote uriașe în clopotnița din Melines, ca acela de 6000 de Kg., și altele, mititele așezate în rând, ca copiii de școală. «Nu-i așa?» îl întreabă scriitorul francez pe clopotar, «nu-i așa că clopotele acestea sânt vechi?» — «O, da!» răspunde clopotarul. «Afară de unul, pe care mi l-au dedicat mie locuitorii. Celelalte sânt din secolul al XV-lea și al XVI-lea. Aproape toate din Olanda...» Ascultați, cetitori dvoastră, clopote, cari dăinuiesc din sec. al XV-lea și al XVI-lea și încă tot mai mișcă limbile cucernice, să cheme pe locuitorii iubiți la vecernie! Nu vi se pare că lucrul de mântuială a turnătoriei din... nu-i scriu numele... se aseamănă cu suflul «modern», care — repede-repede — se sparge, fiindcă nu-i folosită la turnarea lui în formă, din partea părinților, dragostea de seamă și seriozitatea turnătorilor din Olanda?...

Un ziar rostit. În Octombrie va avea Parisul și senzația aceasta: te vei putea abona la cel dintâi «Ziar rostit». Un publicist, Leo Poldes, redactează de aici încolo «Journal sans fil» (Ziarul fără fir), cu articole de fond, știrile zilei, foiletoane și celelalte, firește și anunțuri. 250,000 de ascultători abonați din raionul Parisului și 600,000 din Franța vor avea puțină, cu ajutorul undelor lui Heriz, să asculte ziarul fără de fir. N'ai decât să cumperi un aparat radiotelefonice receptor, care se vinde acum în Franța ca aparatele telefonice obișnuite, și să-ți instalezi la locuință. Se vorbește de pe acum de o publicație de concurență, de «Journal parle sans fil» (Ziarul vorbit fără fir). Unii se bat cu gândul, care nu e nici decât nerealizabil, ca în viitorul apropiat să fondeze un ziar în imagini. Te abonezi în orașele mari pentru ora cutare și cutare la cinematografe și îți perindă pe dinaintea ochilor scenele principale din Europa și America, întâmplare cu câteva zile, chiar ceasuri înainte. Un oficiu de reportaj perfecționat, cu fotografia fără de fir, va face ca să vezi par'că aievea tot ce te interesează din întâmplări marcante.

Eforia Școalelor centrale ort.-rom., Brașov

Nr. 117/1923

(126) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea catedrelor vacante la Liceul ortodox român Andrei Șaguna din Brașov se publică concurs cu termenul 15 Septembrie 1923. Catedrele vacante sânt:

1. Două catedre de matematică.
2. O catedră de Fizică-Chimie.

Concurenții vor trimite cererile lor Eforiei școalelor centrale ort. rom. din Brașov, însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de botez, dovedind că sânt români de confesiunea ortodoxă.
 2. Certificat de moralitate.
 3. Certificat medical.
 4. Documente despre calificarea profesională cerute de lege pentru școalele secundare.
- Salarizarea profesorilor e în conformitate cu a celor dela liceele de stat.

Brașov, din ședința Eforiei școlare, ținută la 23 August 1923.

Direcțiunea.

Nr. 502/1923

(88) 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III. Dăbârlău, tractul Oituz, jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B.

Concurenții vor înainta petițiile oficiului protopopesc al tractului Oituz, în termenul deschis, având a se prezenta înainte de alegere cu prealabila voe a adm. protopopesc, în vre-o Duminică sau sârbătoare, a celebra și liturghisi și a face cunoștință cu poporul.

Intorsura-Buzău, 22 Iunie 1923.

George Neagovici-Negoescu,
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 87/1923

(121) 2—3

Concurs

Pe baza §-lui 63 din Statutul organic combinat cu § 23 punct 5 și a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de congresul național bisericesc al mitropoliei noastre sub Nr. 136 din 1888 § 7 prin aceasta conform ordinului consistorial din 6 Februarie a. c. Nr. 10463 se publică concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul Sighișoarei.

Viitorul protopresbiter va ocupa totodată și unul din cele 2 posturi de parohi coordinați din parohia Sighișoarei.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

Venitele după un post de paroh conform fasiunei din coala B.

Venitele după postul de protopop cu întregire dela stat.

Concurenții au să documenteze calificarea prescrisă prin concluzul congresului Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare în original, sânt a se înainta la consistoriul arhidiecezan în termen de 30 de zile după prima publicare în ziarul «Telegraful Român», fiind a se alătura și o tabelă de calificare după rubricile indicate în Regulamentul congresual provocat, § 12.

Concursele intrate după expirarea termenului, nu se vor lua în considerare.

Sighișoara, din ședința comitetului protopresbiterial, ținută la 15/28 Iunie 1923.

Ioan Muntean
adm. protop.

Octavian Doctor
notar.

Aprobat:

Sibiu, din ședința plenară, ținută la 28 August 1923.

Consistoriul arhidiecezan

Nr. 182/1923

(122) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea posturilor de parohi din parohiile jos însemnate în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român»:

1. Lunca.
2. Sălașul de sus.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Concurenții își va înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 22 August 1923.

Oficiul protopresbiterial ortodox rom. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetele parohiale respective,

Dr. C. Popescu
protopop

Nr. 353/1923

(112) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III, Dăbârlău, protopopiatul Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat, între cari sânt luate: casa parohială în stare bună și 16 jugăre pământ ca ecclie ce e a se întregi în baza legii agrare.

Concurenții vor înainta petițiile în termenul sus arătat subsemnatului cu documentele recerute având a se prezenta și personal spre a se face cunoștință și a cânta sau cuvânta înaintea poporului.

Orăștie, 8 August n. 1923.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu comitetul parohial.

V. Domșa,
protopop.

Nr. 7355—1923 Epitr.

(127) 1—2

Prăvălie de închiriat

Consistoriul arhidiecezan dă în arândă localul de prăvălie din Sibiu, strada Regina Maria Nr. 36, împreună cu încăperile ce aparțin acelui local, pe termen de 3 ani, începând cu 1 Februarie 1924.

Reflecții să înainteze Consistoriului arhidiecezan în Sibiu până la 23 Septembrie (6 Octombrie) ofertele lor închise, provăzute cu vadiul de 5000 Lei în bani sau hârtii de valoare, declarând că cunosc condițiunile de închiriere și se supun lor.

Condițiunile de închiriere se pot vedea în cancelaria consistorială din str. Mitropoliei Nr. 45.

Sibiu, la 28 August 1923.

Consistoriul arhidiecezan

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școalele secundare:

Ziarul de casă.

Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale. Coale pentru registrele de exhibite.

Tipărituri pentru bugetele școlare.

Procese verbale la examenele particulare.

Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.

Bilet de informație la însușări pt. fiecare elev.

Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școalele primare:

Registre pentru absenții și clasificări.

Matricole școlare.

Cronica școlară.

Nr. 252/1923 prot.

(120) 2—3

Concurs repetit

În baza ordinului consistorial Nr. 3519 din 3 Mai a. c. se publică de nou concurs pentru întregirea parohiei de clasa III. Valendorf, din protopresbiteratul Cohalm, cu termen de 30 zile.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt stabilite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Reflecții îndreptățiți își vor înainta petițiile provăzute cu documentele necesare, conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului și până la publicarea alegerii se vor prezenta în parohie într-o Duminică sau sârbătoare la biserică spre a cânta și cuvânta, eventual a și celebra.

Cohalm, la 18 Iunie 1923.

Emilian Stoica,
protopresbiter

Nr. 654/1923 Prot

(119) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a Cornățal, (Egerseg) cu filia Sâncrai, tractul Târgul Mureș jud. M. Turda, pe baza ordinului consistorial din 6 Iulie a. c. Nr. 2831/1923 se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Comuna se află în depărtare de 4 km. dela Târgul Mureș și are case parohiale noi precum și supraedificatele economice necesare.

Cererile de concurs instruite cu documentele necesare să se înainteze subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții după prealabila încunoștințare a protopresbiterului să se prezenteze în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică din parohie spre cânta, predica, eventual a și celebra.

Târgul Mureș, la 8 Iulie 1923.

Oficiul protopresbiterial în înțelegere cu comitetul parohial.

Ștefan Russu,
protopop.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane